ΔΙΔΑΓΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑ

Μπορεί τὸ διαζύγιο νὰ εἶναι ἁμάρτημα;

ΔΙΕΨΕΥΣΘΗ ΤΟ ΒΑΤΙΚΑΝΟ

ΡΩΜΗ. ('Ιδ. 'Υπ.). — Μή φοβᾶστε τὸ διαζύγιο. 'Η παρείνεση αὐτή γίνεται ἀπὸ τὴν 'Ιταλία πρὸς τὶς χῶρες ἐκεῖνες —τὶς λίγες ποὺ ἀπέμειναν — στὶς ὁποῖες δὲν ἔχει ἀκόμα νομιμοποιηθῆ ὁ χωρισμὸς τῶν ἀνδρογύνων. Μιὰ πεῖρα ἕξη ἐτῶν εἶναι ἀρκετὴ γιὰ νὰ συναχθοῦν ἀσφαλῆ συμπεράσματα. Καὶ τὰ συμπεράσματα, εἶναι ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴ δὲν χειροτέρευσε ἡ κατάσταση στὴν 'Ιταλία, ὅτι ὁ ρυθμὸς τῶν διαλυομένων γάμων δὲν αὐξήσε καμμία αὔξηση καὶ ὅτι ἡ κρίση στὸν τομέα αὐτὸ εἶναι ἀνεξάρτητη ἀπὸ τὴν οἰκονομία ἢ τὴν δυσκολία ἐκδόσεως τοῦ διαζυγίου.

Τὰ πολιτικὰ κόμματα κάνουν τὴν αὐτοκριτική τους. 'Εκεῖνα ποὺ ἀγωνίστηκαν γιὰ τὴν κατοχύρωση τοῦ διαζυγίου ὑπερηφανεύονται ὅτι σωστὰ εἶχαν προβλέψει ὅτι καμμιὰ καταστροφὴ δὲν ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ καὶ ἡ κρίση τοῦ γάμου πρέπει ν' ἀντιμετωπισθῆ σὲ ἄλλο πεδίο καὶ σὲ ἄλλους χώρους. Τὸ χριστιανικὸ κόμμα ἦταν ἐκεῖνο ποὺ κυρίως ἀγωνίσθηκε, ἀλλὰ τὸ κομμουνιστικό, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι τάχτηκε ὑπὲρ τῆς καθιερώσεως τοῦ διαζυγίου, ἀπέφυγε νὰ δώσῃ ὁλοκληρωτικὴ μάχη γιὰ τὰ μὴ ἐκπροχώνη τὶς σχέσεις του μὲ τὴν καθολικὴ ἐκκλησία. Τὸ χριστιανοδημοκρατικό, ποὺ κράτησε μᾶλλον μιὰ στάση εὐμενοῦς οὐδετερότητος ἐναντὶ τῆς παλαιᾶς τάξεως πραγμάτων, περιορίζεται νὰ ἐκφράζῃ τὴν ἱκανοποίησή του γιὰ τὰ ἀποτελέσματα, δηλαδὴ γιὰ τὴν μὴ χειροτέρευση τῆς καταστάσεως.

«Ὅταν ἀναλογίζεται κανεὶς πόσος σάλος εἶχε ἐξεσηκωθεῖ πρὶν ἀπὸ τὴν καθιέρωση τοῦ διαζυγίου, πόσοι εἶχαν προβλέψει ἡ φοβηθῆ ἐμφύλιο πόλεμο στὴν 'Ιταλία, ἡ γαλήνη ποὺ ἐπικρατεῖ τώρα εἶναι φυσικὸ νὰ προκαλῆ μεῖζονα ἱκανοποίηση. Μέσα ἀπὸ αὐτὴ τὴν περιπέτεια προέκυψε ἕνα γενικώτερο συμπέρασμα, ὅτι δηλαδὴ καὶ τὰ κόμματα καὶ οἱ πολῖτες πρέπει νὰ θέλουν τὰ μεγάλα προβλήματα μὲ ψυχραιμία καὶ νὰ μὴ παρασύρωνται ἀπὸ τὰ συναισθηματικὰ ρεύματα ποὺ ὁδηγοῦν, κατὰ κανόνα, σὲ ἐσφαλμένους ὑπολογισμοὺς καὶ σὲ σαθρὲς τοποθετήσεις. Ἡ ὑπόθεση τοῦ διαζυγίου ἀξίζει μὲ πόση ἔλλειψη εὐθύνης κινήθηκαν καὶ ἔδρασαν ὑπεύθυνοι πολιτικοὶ παράγοντες στὴν 'Ιταλία, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ περάσῃ ὁλόκληρο τὸ ἔθνος ἀγχώδεις συνθῆκες ἐπὶ ὅλη κατ' ἐπέκεινα χρόνια. Τώρα, ὁ ἐπιλογισμὸς ποὺ γίνεται χαρακτηρίζεται ἀπὸ ψυχραιμία, νηφαλιότητα καὶ μιὰν ἀξιοσημείωτη κανονοποίηση γιὰ τὴν ἀποτροπὴ ἐκείνου ποὺ πολλοὶ ἐφοβοῦντο.

'Ο ἀπολογισμὸς ποὺ γίνεται εἶναι πράγματι καθησυχαστικός. 'Ὕστερα ἀπὸ ἕξη χρόνια ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου περὶ διαζυγίου, μόνο μιὰ μικρὴ μειονότης 'Ιταλῶν ἔσπευσε νὰ ἐκμεταλλευθῆ καὶ νὰ δώσῃ νόμιμη λύση σὲ διαλυμένους γάμους. 'Από τὸ 1971 μόνο 95.000 διαζύγια ἐξεδόθησαν καὶ αὐτὸς ὁ ἀριθμὸς ἔρχεται σὲ κτυπητὴ ἀντίθεση πρὸς τὸν μέγα πολιτικὸ σάλο ποὺ προκάλεσε ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ μέτρου καὶ ποὺ ἀπέληξε στὸ δημοψήφισμα τοῦ 74. Στὸ δημοψήφισμα αὐτό, τὰ 60% τοῦ λαοῦ τάχθηκαν ὑπὲρ νομιμοποιήσεως τοῦ διαζυγίου.

Σύμφωνα μὲ τὰ ὑπάρχοντα στοιχεῖα, 17.900 διαζύγια ἐκδόθηκαν στὸ 1974 καὶ αὐτὸς ὁ ἀριθμὸς εἶναι πολὺ χαρακτηριστικὸς σὲ σύγκριση μὲ τὶς 970.000 ποὺ ἐκδόθηκαν κατὰ τὸν ἴδιο χρόνο στὶς 'Ηνωμένες Πολιτεῖες. Μὲ πληθυσμὸ τέσσερες φορὲς μεγαλύτερο ἀπὸ τὸν ἰταλικό, ἡ 'Αμερικὴ παρουσιάζει ἀριθμὸ διαζυγίων πεντηκονταπλάσιο.

Οἱ συγκρίσεις μὲ τὶς ἄλλες εὐρωπαϊκὲς χῶρες εἶναι ἐπίσης χαρακτηριστικές. 'Ο ρυθμὸς διαζυγίων στὴν 'Ιταλία εἶναι τρεῖς φορὲς μικρότερος ἀπὸ τὸν ἀντίστοιχο στὴ Δυτικὴ Γερμανία καὶ δέκα φορὲς μικρότερος ἀπὸ τὴν Σουηδία. Γενικά, ἡ χώρα παραμένει συντηρητικὴ καὶ ἐκείνοι ποὺ εἶχαν προβλέψει ὅτι τὸ διαζύγιο θὰ ἔδινε τὸ πράσινο φῶς γιὰ τὴ διάλυση τοῦ γάμου καὶ τῆς οἰκογένειας ἀπεδείχθηκαν κακοὶ προφῆτες. Τώρα ἀναγκάζονται καὶ οἱ ἴδιοι νὰ τὸ ἀναγνωρίσουν, μολονότι πιστεύουν— ἔτσι λένε — πὼς τὸ μέλλον θὰ δείξῃ ποιὰ θὰ εἶναι τὰ τελικὰ ἀποτελέσματα τοῦ νόμου.

'Ἐκεῖνοι ποὺ καταπολέμησαν τὸ διαζύγιο καὶ φυσικὰ τὸ Βατικανό, ἐπικαλοῦνται τώρα σὰν ἐπιχείρημα γιὰ νὰ στηρίξουν τὶς ἀπόψεις τους, τὸ ἑξῆς: 'Η μὴ ὕπαρξη διαζυγίου ἦταν ἐκεῖνο ποὺ ἐπιβράδυνε αὐτὴ τὴ φοβερὴ διαδικασία τῆς διαλύσεως τοῦ γάμου καὶ τῆς οἰκογένειας ποὺ παρατηρεῖται σ' ὅλο τὸν κόσμο. "Αν τὸ διαζύγιο εἶχε καθιερωθῆ πρὶν ἀπὸ εἴκοσι, τριάντα, πενῆντα χρόνια, τώρα ἡ 'Ιταλία θὰ βρισκότανε ἴσως στὴν ἴδια μοῖρα μὲ τὶς 'Ηνωμένες Πολιτεῖες, τὴ Σουηδία, τὴ Σοβιετικὴ Ἕνωση, κ.λ.π. 'Επομένως ἡ ἄρνηση τῆς ἐκκλησίας νὰ δεχθῆ τὸ διαζύγιο, ἐπὶ γενεές, εἶχε θετικὰ ἀποτελέσματα ποὺ φαίνονται τώρα καὶ ποὺ θὰ φανοῦν καλύτερα στὸ μέλλον, ὅταν ἡ 'Ιταλία θὰ πέσῃ ἐπίσης στὸν ἴδιο φαῦλο κύκλο τῆς φθορᾶς λόγω ἀνυπαρξίας ἀνασταλτικῶν παραγόντων καθὼς ἦταν τὸ ἀδιάλυτο τοῦ νάμου.

Η ἀλήθεια πρέπει νὰ βρίσκεται κάπου ἐνδιάμεσα καὶ αὐτὸ γιατὶ ὁ ἰταλικὸς νόμος περὶ διαζυγίου, μὲ τὶς περιπλοκες προβλέψεις του, δὲν μποροῦσε νὰ ὁδηγήσῃ σὲ μιὰ διευκρίνιση τῆς καταστάσεως, πρᾶγμα ποὺ θὰ γίνῃ γύρω στὸ 1980. Μόνο τότε θὰ ξεκαθαρίσῃ τὸ μέσο ποσοστὸ διαζυγίων. 'Υπῆρχε ἐν τούτοις μιὰ συσσώρευση διαλυμένων γάμων, ποὺ ἔμεναν σὲ ἰσχὺ λόγω ἀνυπαρξίας νόμου διαζυγίου καὶ ποὺ ὤφειλαν νὰ τακτοποιηθοῦν μέσα σὲ μιὰ πενταετία, ἀπὸ τότε ποὺ ἀρχικὰ οἱ ἐφετήθηκε τὸ διαζύγιο. 'Υπῆρξαν οἱ δισταγμοὶ καὶ ἄλλοι παράγοντες ποὺ ἐπενεργοῦσαν ἀναστολτικά. 'Ο κανονικὸς ρυθμὸς ἔχει κάπως διαμορφωθῆ ἀπὸ τὸ 1974 ,ἀλλὰ τὸ διάστημα ποὺ μεσολάβησε ἀπὸ τότε δὲν εἶναι ἀρκετὰ μεγάλο γιὰ νὰ συναχθοῦν συμπεράσματα.

Τὸ 1970 ἐκδόθηκαν 50.000 διαζύγια καὶ ἄλλα τόσα τὸ 1972. 'Ανάλογος ἦταν ὁ ἀριθμὸς καὶ στὰ δύο ἑπόμενα. Πρέπει λοιπὸν νὰ περιμένῃ κανεὶς ὅτι θὰ γίνουν σοβαρὲς ἀλλαγὲς στὰ ποσοστὰ κατὰ τὰ ἐπικείμενα χρόνια, ἀλλὰ καὶ πάλι δὲν μποροῦν νὰ γίνουν προβλέψεις, γιατὶ ἡ οἰκονομικὴ κρίση ποὺ μαστίζει τὴ χώρα διαλύει πολλοὺς γάμους, ὅπως ἐπίσης μειώνει τὸ ποσοστὸ νέων γάμων καὶ τὸ ποσοστὸ τῶν γεννήσεων.

Εἶναι χαρακτηριστικὸ ἀπὸ τὴν ἀποψη αὐτή, ὅτι ἐνῶ τὸ 1974 εγιναν 405.000 γάμοι, ὁ ἀριθμὸς ἔπεσε σὲ 375.000 γάμους περίπου τὸ 1975. Τείνεται ὅτι ἡ μείωση συνεχίστηκε καὶ κατὰ τὸ 1976 καὶ θὰ συνεχισθῆ κατὰ τὸ 1977 ἐπίσης, λόγω τῆς συνεχίσεως τῆς κακῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως στὴ χώρα. Δὲν εἶναι λοιπὸν δυνατὸ νὰ διαπιστωθοῦν προβλέψεις, ὅταν παραμένῃ ἀδιευκρίνητο τί θὰ γίνῃ με τὴν οἰκονομικὴ κρίση ποὺ μαστίζει τὴ χώρα. "Αν ἡ κρίση συνεχισθῆ, τότε ὁ ρυθμὸς τῶν διαζυγίων θὰ αὐξηθῆ ὅπως ἀντιστρόφως θὰ συνεχισθῆ ἡ μείωση τοῦ ρυθμοῦ τῶν γάμων καὶ τῶν γεννήσεων.

Τὸ ὄχι περίεργο πάντως εἶναι ὅτι ἀνεβαίνει ὁ ἀριθμὸς τῶν πολιτικῶν γάμων στὴν 'Ιταλία. Τὸ 1970, ἔτος ἐνάρξεως τῶν μεταρρυθμίσεων γιὰ τὸ διαζύγιο ἦταν 5.750 πολιτικοὶ γάμοι. 'Ο ἀριθμὸς αὐτὸς ἔφτασε σὲ 30.000 τὸ 1975 καὶ ἡ τάση εἶναι γιὰ παραπέρα αὔξηση.

"Οταν πέρασε γιὰ πρώτη φορὰ ὁ νόμος περὶ διαζυγίου στὴν πρώτη μορφή του, τὸ 1970, τὸ Βατικανὸ κατηγόρησε ὅτι αὐτὸ ἦταν παράβαση τοῦ Κογκορδάτου, τῆς συμφωνίας δηλαδὴ τοῦ 1929 ποὺ ρυθμίζει τὶς σχέσεις κράτους καὶ ἐκκλησίας. 'Η συμφωνία αὐτὴ ἔχει τώρα ἀκρωτηριασθῆ καὶ εἴτε θὰ καταργηθῆ εἴτε θὰ τροποποιηθῆ. 'Η ἐκκλησία ἐξακολουθεῖ νὰ θεωρῆ τὸ διαζύγιο, σὰν θανάσιμο ἁμάρτημα

ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΘΕΩΡΗΘΗ ΩΣ ΑΜΑΡΤΗΜΑ;

'Η Καθολικὴ ἐκκλησία ἐξακολουθεῖ τὸν πόλεμό της κατὰ τοῦ διαζυγίου παρὰ τὴν ἥττα της. 'Εξακολουθεῖ νὰ κατατάσσῃ τὸ διαζύγιο στὴν πρώτη σειρὰ τῶν δεινῶν τοῦ καιροῦ μας, καθὼς εἶναι ἡ πορνεία, τὰ ναρκωτικά, ἡ πορνογραφία καὶ ἡ ὁμοφυλοφιλία. "Ολα αὐτὰ τὰ δεινὰ βρίσκονται σὲ ἔξαρση στὴν 'Ιταλία καὶ ἡ στατιστικὴ ἀδυνατεῖ νὰ παρακολουθήσῃ τὴν ἀνοδικὴ πορεία τους

'Αξίζει νὰ σημειωθῆ ἐδῶ ὅτι ὅλοι γενικὰ οἱ ἀρμόδιοι παράγοντες στὴν 'Ιταλία ἀναγνωρίζουν, ὅτι ἡ μεγάλη διάδοση τῶν ναρκωτικῶν τῆς πορνογραφίας, τῆς πορνείας καὶ τῆς ὁμοφυλοφιλίας ἀποτελεῖ βασικὸ παράγοντα γιὰ τὴν παρατηρουμένη αὔξηση τοῦ ρυθμοῦ τῶν διαζυγίων, ἀσχετα ἂν ὁ ρυθμὸς αὐτὸς δὲν εἶναι ἀνάλογος μὲ τὸν ἀντίστοιχο ἄλλων χωρῶν τῆς Δύσεως. 'Η πορνεία προκαλεῖ διαλύσεις γάμων, καὶ τὰ ναρκωτικὰ ἐπίσης καὶ ἡ ὁμοφυλοφιλία. 'Αν ἐξετάσῃ κανεὶς τὶς αἰτήσεις διαζυγίων, θὰ διαπιστώσῃ ὅτι τὰ αἴτια αὐτὰ κατέχουν τὴν πρώτη, δευτέρη καὶ τρίτη θέση, ὕστερα ἀπὸ τὸν βασικὸ λόγο τῆς ἀσυμφωνίας χαρακτήρων ποὺ συχνὰ καλύπτει πιὸ συγκεκριμένα αἴτια, ποὺ μπορεῖ νὰ εἶναι ἡ πορνεία καὶ ἡ ὁμοφυλοφιλία.

'Οπωσδήποτε, ἡ ἐπισκόπηση ποὺ ἐπιχειροῦν οἱ ἀρμόδιοι παράγοντες καὶ σχολιασταὶ μὲ βάση τὰ ἀποτελέσματα τῆς πρώτης ἑξαετίας δὲν δικαιολογοῦν ἰδιαίτερους φόβους.

Δὲν ἀποκλείεται μάλιστα, τὸ νομιμοποιημένο διαζύγιο νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν διαδικασία, τὴν μόνιμη πιά, τῆς ἐξυγιάνσεως τοῦ θεσμοῦ κατὰ περίπτωση, κάθε φορὰ ποὺ ὁ γάμος πάσχει. Οἱ γάμοι ποὺ δὲν ἔχουν λόγο ὑπάρξεως πρέπει νὰ διαλύωνται, αὐτὸ εἶναι τὸ δόγμα ποὺ ἐπικρατεῖ τώρα στὴν Ἰταλία.

Φυσικά, ὑπάρχουν καὶ ἐκεῖνοι ποὺ ἐκμεταλλεύονται τὴν εὐκολία ποὺ δίνει ὁ νόμος, γιὰ τὴν διάλυση τοῦ γάμου, γιὰ νὰ ἐγκαταλείψουν τὶς γυναῖκες τους. 'Η εὐκολία αὐτὴ εἶναι ἑτεροβαρὴς ὅπως διαπιστώνεται. Στὶς πεντε περιπτώσεις διαλύσεως γάμων λόγῳ τῆς εὐχέρειας περὶ τὴν ἔκδοση διαζυγίου, οἱ τέσσερις διαλύσεις γίνονται ἀπὸ τὸν ἄνδρα ποὺ ἐγκαταλείπει τὴ γυναίκα του καὶ τὸ σπίτι του, γιὰ νὰ ἀκολουθήσῃ κάποια ἄλλη καὶ νὰ στήσῃ κάποιο ἄλλο σπίτι. Μόνο μιὰ γυναίκα ἐγκαταλείπει τὸν ἄνδρα της σ' αὐτὲς τὶς πέντε περιπτώσεις.

'Η ἰταλικὴ τηλεόραση δίνει κάθε τόσο ἐνδιαφέροντα ρεπορτάζ ἀπὸ τὴν πορεία τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου περὶ διαζυγίου καὶ, μολονότι ἀναγνωρίζει ὅτι σὲ ὡρισμένα σημεῖα βλάπτει, γενικὰ τονίζει ὅτι τὸ διαζύγιο ἦταν ἀπαραίτητο σὰν βασικὴ ἀνάγκη τῆς ἀνακουφίσεως τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς ἀπὸ ναυαγισμένους γάμους ποὺ ἡ συνέχισή τους ἀποτελοῦσε δηλητήριο. "Ολο καὶ περισσότεροι 'Ιταλοὶ προσχωροῦν στὴν ἄποψη αὐτή, ἐπισκοπώντας τὸ χῶρο τοῦ γάμου καὶ τῆς οἰκογένειας μὲ περισσότερη ψυχραιμία καὶ περισσότερα στοιχεῖα.

ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ

Θεμ. Νόβα: «Διοίκησις καὶ λογοτεχνία»

Εἶναι ἡ δέκατη μεταξανάτυπη ἔκδοση τῶν καταλοίπων του ἀξέχαστου καὶ σημαντικοῦ λογοτέχνη μας καὶ κριτικοῦ, τοῦ Θεμιστοκλῆ 'Αβανασιάδη Νόβα. 'Από τὸ περίσσευμα τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης τοῦ μεγαλύτερου καὶ μονάκριβου ἀδερφοῦ τοῦ μεγάλου λυρικοῦ μας ποιητῆ Γ. 'Αβάνα, καὶ τὴν ἰδανικὴ σὲ ἀρτιότητα καὶ στοργὴ φροντίδα τῆς Οὐράνας Διοματάρη — μόλις πρὶν λίγο ἡ 'Ακαδημία 'Αθηνῶν τὴ βράβευσε γιὰ ἕνα δικό της βιβλίο — ἐκυκλοφόρησεν ὁ τόμος αὐτὸς ὁ δέκατος «Διοίκησις καὶ Λογοτεχνία».

"Επειτα ἀπὸ ἕνα θαυμάσιο πρόλογο τῆς κ. Διοματάρη στὸν τόμον αὐτὸν μᾶς δίνονται διαλεκτὰ κείμενα ἀπὸ λόγους καὶ ἐπιστολὲς κυρίως τοῦ ἀείμνηστου λαμπροῦ διανοητοῦ καὶ συγγραφέα ὡς Νομάρχου κυρίως στὴ Χίο, στὴ Πάτρα, τὴ Θεσσαλονίκη, τὸ Βόλο, τὴ Σάμο. Τακτοποιημένο καὶ διαλεγμένο τὸ κείμενο μᾶς δίδει ὅλον τὸ βαθὺ λογισμὸ καὶ τὴν πλούσια πνευματικότητα τοῦ Νόβα ἀπόμα καὶ στὰ διοικητικά του ἔργα καὶ τὶς ἐκδηλώσεις τῆς δημόσιας ποὺ ὡς κυβερνητικὸς ἀντιπρόσωπος ἐπρωτοστάτησε.

"Ετσι γιὰ τὴν πόλη μας, ὅπου εἴχαμε τὸ Θεμιστοκλῆ Νόβα ὄχι μόνο σὰ μαθητὴ τοῦ Γυμνασίου καὶ ἔκτοτε τακτικὸ ἐπισκέπτη ἀπὸ τὴν πατρίδα του, τὴ γειτονική μας Ναύπακτο, ἀλλὰ καὶ Νομάρχη 'Αχαΐας στὰ 1945—1946, βρίσκουμε τὸ λόγο ποὺ ξεφώνησε στὸ φιλολογικὸ μνημόσυνο στὰ 100 χρόνια ἀπὸ τὴ γέννηση τοῦ Σπυρ. Βασιλειάδη καὶ τὴν ὁμιλία του στὰ ἐγκαίνια τοῦ 'Αγγλικοῦ 'Ινστιτούτου Πατρῶν, ἀκόμα καὶ τὶς τρεῖς ἐπιστολὲς ποὺ ἔστειλε κατὰ καιροὺς στὸν ὑπογράφοντα παλιό του φίλο καὶ θαυμαστή.

Καὶ ἀπὸ τὰ κείμενα αὐτὰ καὶ ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα φαγερώνεται ἕνα ἐνδιαφέρον ὄχι ἁπλῶς προσωπικὸ γιὰ τὸ Νομάρχη μας, τὸν πατριώτη μας, τὸ φίλο μας. 'Υπάρχουν κομμάτια ποὺ εἶναι ὁλόκληρη λογοτεχνία, ποιθενὰ δὲ στὸ βιβλίο αὐτὸ ποὺ παρουσίασεν ἡ κ. Διοματάρη, δὲν ὑπάρχει κάτι ποὺ νὰ ἔχῃ στενὴ καὶ περιωρισμένη — προσωπικὴ μόνο — σημασία. "Εκαμεν ἄριστα ὁ κ. Γεώργιος 'Αθανασιάδης Νόβας ποὺ δὲν παραμέρισεν αὐτὸ τὸν πλοῦτο τὸν πνευματικὸ ποὺ περιέχουν τὰ κείμενα τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ στὶς γενικώτερες ἀπασχολήσεις του. 'Εξ ἄλλου πολὺ καλὰ ἡ κ. Διοματάρη ἐπιγραμμάτισε τὸν ὅμορφον αὐτὸν τόμο «Διοίκησις καὶ Λογοτεχνία». 'Ο Θεμιστοκλῆς — ὅπως καὶ ὁ ἀδελφός του Γ. 'Αβάνας — συνεδύασαν τὴν λογοτεχνία γιὰ τὴν ὁποία ἦσαν γεννημένοι — μὲ τὴν δημόσια δράση, τὴν πολιτική, τὴ διοίκηση, τὴν ἐπαγγελματικὴ ἔξω δραστηριότητα. 'Ο λογοτέχνης πάντοτε δὲν κρύβεται ποτέ, ἀναλάμπει παντοῦ. Κι' ἔτσι χάρις στὴ φροντίδα τῆς κ. Οὐράνας Διοματάρη ἔχουμε ἕνα ἀκόμα τόμον τοῦ Θεμιστοκλῆ Νόβα σὰν λογοτέχνη, διανοητὴ καὶ πνευματικοῦ δημιουργοῦ ἀξιοθαύμαστου.

Κ. Ν. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ
13 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 10 Μ.Μ.
Ο ΧΟΡΟΣ
ΤΩΝ
ΚΑΛΑΒΡΥΤΙΝΩΝ
ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ
ΚΟΤΙΓΙΟΝ — ΕΚΠΛΗΞΕΙΣ
ΕΙΣΟΔΟΣ ΔΙ' ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ ΔΡΧ. 100
ΑΝΕΥ ΛΑΧΕΙΟΥ
ΣΗΜ.: Εἰσιτήρια διατίθενται παρὰ τῶν κ.κ. Συμβούλων τοῦ Συλλόγου καὶ εἰς τὸ Δικ. Γραφεῖον κ. 'Αλ. 'Αποστολοπούλου Παντανάσσης 48, τηλ. 273-201 καὶ εἰς τὰ καταστήματα: 'Αργ. Μηλιτσοπούλου, 'Αγ. 'Ανδρέου 111, τηλ. 273-249 καὶ 'Ηλ. Μαυρογιάννη, 'Αγ. 'Ανδρέου 109, τηλ. 273-495

ΚΑΝΤΙΛ
(ΠΡΩΗΝ ΠΙΚΑΝΤΙΛΛΥ)
ΑΝΘΟΥΠΟΛΙΣ
★
Λειτουργοῦμε καθημερινῶς μὲ ἀνανεωμένο πρόγραμμα
ΤΙΜΑΙ ΛΟΓΙΚΑΙ
ΔΙΑ ΡΕΖΕΡΒΕ ΤΗΛ. 424-032
'Η αἴθουσα διατίθεται καὶ διὰ συνεστιάσεις
('Εκ τῆς Διευθύνσεως)

ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ
ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΚΛΟΠΗΣ
Καθημερινῶς κλέβονται αὐτοκίνητα, μποροῦμεν νὰ τὸ ἀποφύγουμε μὲ ἕνα νέο σύστημα ποὺ ἀσφαλίζει, πόρτες—καπώ—μηχανῆς — πόρτ—παγκάζ ἀπὸ παραβίαση τοῦ αὐτοκινήτου σας
Ζητεῖστε το ἀπὸ τὸ νέο κατάστημα ἀξεσσουὰρ αὐτοκινήτων
(MONTE CARLO)
ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΖΕΛΕΠΗ
ΚΑΡΟΛΟΥ 16 (πρώην Πρακτορεῖον Γκιόκα)
ΠΑΤΡΑΙ — ΤΗΛ. 275-640

ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ
ΠΑΤΡΩΝ
Ο ΧΟΡΟΣ
ΤΟΥ
Ν.Ο.Π.
ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟΝ 12 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1977
—"Οπως πάντα τὸ κοσμικώτερον γεγονὸς τῆς Πατρινῆς ΑΠΟΚΡΑΣ
ΕΚΠΛΗΞΕΙΣ...
Προσκλήσεις: Διατίθενται στὰ Γραφεῖα τοῦ 'Ομίλου 'Αγίου Νικολάου 12
ΤΗΛΕΦ. 275-919

Ανατολια
ΤΑΠΕΤΣΑΡΙΕΣ ΤΟΙΧΟΥ
Θέλετε νὰ ντύσετε τοὺς τοίχους τοῦ σπιτιοῦ σας, τοῦ γραφείου σας, τοῦ καταστήματός σας μὲ τὶς καλύτερες Εὐρωπαϊκὲς ταπετσαρίες τοίχου, καὶ στὴν τιμὴ τῶν 70 δρχ. τὸ μέτρο; Τότε, γιὰ ἄμεση ἐξυπηρέτηση καὶ δωρεὰν καταμέτρηση τηλεφωνήσατε:
ΠΑΤΡΑ:
τηλ. 270.462
(Μαιζῶνος καὶ Γούναρη)
Χ. 'Ασημακόπουλος & Σία

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥΜΕ ΣΤΙΣ ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ
ΓΙΑΤΙ
ΣΑΝ.
ΠΟΥΛΑΜΕ ΣΤΙΣ ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ
ΜΕ ΔΟΣΕΙΣ
1-20 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ
Πολλὲς Πολλὲς ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ
καὶ πληρωμὴ μὲ ΔΟΣΕΙΣ
ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ ΜΕ ΔΟΣΕΙΣ
ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΙ - ΓΚΟΛΦΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Ο.Ε.
Μαιζῶνος 58 τηλ: 279.251 "SERVICE" 271.419
Πρῶτοι στὶς πωλήσεις πάντα πρῶτοι στὴ τεχνικὴ ἐξυπηρέτηση καὶ μὴ ξεχνᾶτε ὅτι: ΕΜΕΙΣ ΕΧΟΥΜΕ ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΑ

ΣΥΜΠΛΗΡΟΥΝΤΑΙ
ΔΗΛΩΣΕΙΣ
ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ
ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ
ΧΑΡΤΟΣΗΜΟΥ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ
ΤΗΛ. 272-766

ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΑ
ΑΓΟΡΑΙ-ΠΩΛΗΣΕΙΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΟΣ
ΜΑΙΖΩΝΟΣ 66 • ΤΗΛ. 73-365

ΚΟΣΜΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ
ΑΜΑΖΟΝΑ
ΚΑΘΕ ΒΡΑΔΥ
ΜΕ ΕΝΑ ΕΚΛΕΚΤΟ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΝ
ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΜΑΣ
Τραγουδοῦν:
ΓΙΟΥΛΗ ΒΕΡΓΗ, ΣΤΕΛΛΑ ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ
Κ. ΜΑΡΚΕΤΗΣ, ΚΡΙΣΤΙΑΝ, Σ. ΚΕΦΑΛΑΣ
ΣΤΟ ΕΛΑΦΡΟ ΚΑΙ ΛΑΪΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Η ΟΡΧΗΣΤΡΑ
ΕΞΑΡΧΟΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 330—ΤΗΛ. 426-929

ΚΕΝΤΡΟΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΟΜΟΡΦΙΑΣ
«VENIS»
ΠΛΑΤΕΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΙ ΚΟΡΙΝΘΟΥ 244
•••
Κομμώσεις ἀπὸ τὸν RITSARND τῆς GARNIER τοῦ οἴκου ΖΩΡΖ
Περιποίησις στὸ ἰνστιτοῦτο αἰσθητικῆς ἀπὸ τὴν RAPHAELLE ATALLA XANTNANI καὶ ΡΟΖΑ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ τοῦ Γαλλικοῦ 'Ινστιτούτου JO STEPHENS
ΤΜΗΜΑΤΑ: 1) Αἰσθητικῆς, 2) Γυμναστήριον, 3) Σάουνα, 4) Κομμωτήριον, 5) Καλλυντικά, 6) BOUTIQUE εἰδῶν δώρων, 7) Μπεροῦκες, POS-TISS κ.λ.π.
★ ★ ★
Κάθε μέρα σᾶς περιμένουν νὰ σᾶς περιποιηθοῦν ἐπιστήμονες, 'Ιατροί, Αἰσθητικοί κ.λ.π.
ΤΗΛ. 277-485, 272-354